

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestölehti

12
2015

Syyskokous Oulussa
Tunnelmia Apuvälinemessuilta

Sisältö

Pääkirjoitus: Yhteisöllinen vuosi 2016	3
Syyskokouskuulumisia Oulusta	4
Vammaistutkimuksen professuuri on vaarassa	6
Apuvälineitä ja hurmosta Tampereen messuilla	10
Uusi reitti hakea kuntoutusta	12
Hauska Halloween	13
Äänestä ja kosketuksesta voimaa arkeen	14
Pukin kanssa joulutorilla	16
Kuvatunnelmia Sloveniasta	18
ValmisPaula: Valoisaa odotusta.....	19

Tuntosarvi nro 1/2016 ilmestyy viikolla 4. Aineisto 31.12.2015 mennessä.

Kannen kuvassa ILY-pipari. Kuurojen sormiaakkosten I, L ja Y -kirjaimet yhdessä ovat alkukirjaimet sanoille I Love You, eli rakastan sinua. Kuva: Raili Ojala-Signell.

TUNTOSARVI
41. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Ali Kinnunen

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand
(poissa 7.9.-31.12.2015). Pää-
toimittajan sijainen: Ali Kinnu-
nen, kinnunen.ali@gmail.com

Toimitusneuvosto 2014-2015
Esko Jäntti (puheenjohtaja), Veera
Laukkarinen, Timo Peltomäki, Eila
Särkimäki, Jaakko Evonen (sihteeri)
ja Tuija Wetterstrand.

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuuro-
sokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille
ilmainen. 12 numeroa vuodessa
isokirjoituksella, pisteillä, äänit-
teenä, videona ja/tai elektronisena
versiona. Ruotsinkielinen kooste
Känselspröten ilmestyy 4 kertaa
vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja
osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40,
00030 IIRIS, p. 040 778 0299,
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.
fi. Toimiston aukioloaika ma-pe
klo 8.00-15.45.

Painopaikka
Grano Oy

Toimituksella on oikeus käyttää
lehden juttuja yhdistyksen inter-
net-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Yhteisöllinen vuosi 2016

Ovelle koputtaa joulu, joka on yhdes-
säolon, välittämisen ja rauhoittumisen
aikaa. Eri puolilla Suomea ja maailmaa
joulu vietetään paikallisten perinteiden
mukaan, mutta ainakin lasten mielestä
joulun odotetuin hetki on joulupukin saa-
puminen.

Kulunut vuosi on ollut mielenkiintoinen
ja haastava. Syyskokous valitsi uudeksi
yhdistyksen puheenjohtajaksi **Tuula
Hartikaisen** seuraavalle kaksivuotis-
kaudelle ja hallitukseen tuli kaksi uutta
jäsentä. Uusi hallitus joutuu tarmokkaasti
tarttumaan olemassa oleviin vaikeisiin
talouteen ja toimintaan liittyviin tehtäviin.
Haasteet voitetaan rakentavalla yhteis-
työllä.

Yhteiskunnassamme tapahtuu nope-
asti suuria muutoksia. Yksi näistä on
sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurak-
enneuudistus (SOTE), jonka tavoitteena
on ihmisen hyvinvoinnin ja terveyden
kannalta tärkeiden palveluketjujen sau-
maton kokonaisuus ja toimivimmat pe-
ruspalvelut. Miten tämä uudistus tulee
vaikuttamaan kuurosokeiden saamiin
palveluihin, jää nähtäväksi.

Yhdistyksen omaan toimintaan, rahoit-
ukseen, varainhankintaan, henkilös-
töön, palveluihin ja tiloihin liittyviin riskei-
hin on varauduttava. Olemme tehneet
riskikartoitusta jo monien vuosien ajan.
RAY:n avustusten myöntämiskriteerit ja
strategiat ovat tiukentuneet. Lahjoitus-
ten ja testamenttien saaminen on sa-
tunnaista.

Järjestön strategia määrittää jatkossa,
haluaako yhdistys järjestää kuntoutus-
palveluita tulevaisuudessa. Palvelutuo-
tannon kustannukset nousevat. Kunnilta
on vaikea saada palveluasumispäätök-

siä, mikä johtuu kuntien heikosta talou-
desta.

Toiminnan muutostarpeita syntyy uu-
disrakentamisen myötä. Uudet tilat on
haastavaa täyttää ja se vaatii asiakas-
kunnan laajentamista muille palveluis-
ta hyötyville ryhmille (viittomakieliset,
ikäntyneet asiakkaat ja monivammai-
set). Kuurosokeiden Toimintakeskuk-
sen omat kiinteistöt vaativat jatkuvaa
kunnostamista. Toiminnan keskittämi-
sen suunnitelmat Toimintakeskukseen
mietityttävät työntekijöitä. Henkilöstön
vaihtuvuus vaarantaa järjestön kuuro-
sokeusasiantuntijuusasemaa.

Tässä vaikeassa tilanteessa tarvitsem-
me toistemme tukea, jotta edellä maini-
tut vaikeat asiat saadaan ratkaistua.

Ensi vuosi on järjestössä vertaistuen
ja yhteisöllisyyden vuosi. Jokainen voisi
aloittaa yhteisöllisyyden jo jouluna esim.
soittamalla, lähettämällä sähköpostia tai
tekstiviestin kuurosokealle, jota ei ole
tavannut pitkään aikaan. Uskon tämän
ilahduttavan ja tuovan välittämisen tun-
netta sekä itselle että vastaanottajalle.

Kiitän kaikkia niitä lukemattomia kuuro-
sokeita ja työntekijöitä, jotka ovat tuke-
neet minua monin tavoin tänä kuluvana
vuonna. Olette ymmärtäneet välittämi-
sen merkityksen.

Joulun tunne tulee mm. pipareista,
kuusen tuoksusta, kävelyretkistä lumi-
seen metsään, kynttilänvalosta hautaus-
maalla, hiljentymisestä, rentoutumisesta
ja rauhoittumisesta.

*Toivon jokaiselle rauhallista joulunaikaa
Jouluhalauksin
Kai Leinonen
toiminnanjohtaja* ♦

Syyskokouskuulumisia Oulusta

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen

Suomen Kuurosokeat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin 28.–29.11.2015 Radisson Blu-hotellissa Oulussa.

Ennen kokouksen alkua jaettiin huomionosoitukset. Kunniakirjan saivat **Merja Kaarna**, **Timo Peltomäki** ja **Seija Holmila**. Näkövammaisten Keskusliiton pronssinen ansiomerkki myönnettiin **Tero Tannerille**, **Ulla Pekuriselle**, **Virpi Lahnaojalle** ja **Esko Jäntille**. Vuoden työntekijä -tittelin sai IT-asiantuntija **Mariano Mineo** ja Vuoden jäsen -tittelin **Sanna Paasonen**. Yhdistyksen viiri kunniakirjoineen myönnettiin **Saini Lepistöle**.

Puheenjohtaja **Seppo Jurvanen** esitti tervehdyspuheenvuoron. Hän kiitti kokousväkeä kuluneista vuosista ja ilmoitti, ettei ole käytettävissä puheenjohtajaa valittaessa.

Kokouksen avasi puheenjohtaja Seppo Jurvanen. Läsnäolijat todettiin nimenhuudon perusteella. Läsnä oli 75 äänioikeutettua jäsentä ja seitsemän omaisjäsentä, joilla ei ole äänioikeutta. Lisäksi paikalla oli mm. yhdistyksen työntekijöitä ja

Tuleva puheenjohtaja Tuula Hartikainen ja nykyinen puheenjohtaja Seppo Jurvanen.

tulkkiopiskelijoita.

Syyskokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kokouksen puheenjohtajana toimi NKL:n jäsenpalvelupäällikkö **Markku Möttönen**.

Kokous hyväksyi äänestyksen jälkeen hallituksen esityksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen jäsenten palkkioksi. Esitys tilintarkastajien palkkioista hyväksyttiin.

Kokous merkitsi tiedoksi hallituksen katsauksen yhdistyksen toimintaan ja talouteen vuoden 2015 syyskuun loppuun saakka.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi

Kokoustunnelmia.

Huomionosoitusten saaja: Saini Lepistö (vas.), Esko Jäntti, Sanna Paasonen ja Seija Holmila.

vuosiksi 2016–17 valittiin **Tuula Hartikainen** Varkaudesta. Hallitukseen valittiin erovuoroisten tilalle Sanna Paasonen Mikkelistä, Esko Jäntti Jyväskylästä ja Saini Lepistö Ulvilasta. Hallituksessa jatkavat **Martti Avila** Helsingistä, **Ulla Kungas** Tampereelta ja **Ari Suutarla** Helsingistä.

Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2016 vahvistettiin. Julkilausuma hyväksyttiin. Liittymismaksu päätettiin pitää 15 eurossa.

Kokous antoi hallitukselle valtuudet valmistella esitystä puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan asemasta sekä organisaatorakenteesta ja tuoda esitys hyväksyttäväksi vuo-

den 2016 aikana. Kokous päätti, että hallitus tuo sääntömuutosesityksen hyväksyttäväksi vuoden 2016 kevätkokoukselle.

Näkövammaisten Keskusliiton valtuuston jäseneksi valittiin Martti Avila ja varavaltuutetuksi **Päivi El-Gharb** Oulusta.

Kokouksen päätteeksi kuntoutumis- ja asumispalvelujohtaja **Risto Hoikkanen** kertoi uudisrakennushankkeen etenemisestä Kuurosokeiden Toimintakeskuksen tontille Tampereelle.

Lauantai-iltana ensimmäisen kokospäivän päätteeksi nähtiin Valteri-koulu Tervaväylän esitys, jossa koulun oppilaita esitti viittoen joululauluja. ♦

VAMMAISTUTKIMUKSEN PROFESSUURI ON VAARASSA

Teksti ja kuvat: Ali Kinnunen

Vammaistutkimuksen professori perustettiin Suomen vammaisfoorumi ry:n aloitteesta ja 23 vammaisjärjestön lahjoituksilla vuonna 2013. Viisivuotisen professorin haltijaksi valittiin kasvatus-tieteen tohtori **Simo Vehmas**.

Suomen Kuurosokeat ry oli yksi vammaistutkimuksen professorin lahjoittajista. Vammaistutkimuksen professori toimii Helsingin sosiaali-tieteen laitoksella osana yhteiskun-tapolitiikan oppiainetta.

Tuntosarvi kävi tapaamassa profes-sori Simo Vehmasta. Hän ker-toi, että professuuri saattaa olla vaarassa, sillä rahoituksen varmis-taminen on näinä vaikeina aikoina hankalaa.

Alun perin vammaisjärjestöt ajat-telivat, että viiden vuoden toimin-nan jälkeen professuuri integroitai-siin yliopiston toimintaan niin, että rahoitus hoidettaisiin julkisista va-roista. Nyt kuitenkin näyttää siltä, että professuuri säilyy vuoden 2017 jälkeen vain yliopiston ulkopuoli-sen rahoituksen turvin ja rahoituk-sen ongelmat saattavat näkyä jopa

melko pian.

- Tässä tehtävässä minun on ol-lut tarkoitus edistää vammaistut-kimusta ja vammaistutkimuksen opetusta. Opetukseen on liitetty sivuainekokonaisuus, joka sisältää viisi kurssia. Niiden tulevaisuus on epävarma, koska en itse pysty nii-tä kaikkia opettamaan, vaan ne on järjestetty dosenttiopetuksena. Jos dosenttiopetus säästösyistä lope-tetaan, se tarkoittaa että vammais-opetuksen määrä vähenee.

Monet professorit joutuvat koko ajan etsimään uutta rahoitusta, mikä on turhauttavaa.

- Puolitoista vuotta sitten sain ison akatemiarahan kehitysvammai-suutta koskevaan tutkimusprojek-tiin, mutta koko ajan pitää hakea lisää rahaa. Kilpailu on koventunut niin, että todennäköisyys saada rahoitusta on pieni. Nykyään alle 10 prosenttia hakemuksista saa rahaa!

Vammaisuus ei ole uhka

Vammaistutkimuksen tutkimus- ja opetustyöllä on suuri merkitys tasa-arvon parantamisessa ja ennakko-

luulojen poistamisessa. Vammaisia arvioidaan olevan väestöstä noin kymmenesosa.

Vammaistutkimuksen professuuri on saanut laajan hyväksynnän ja sen tarpeellisuus tunnustetaan yliopistolla ja muuallakin.

- Vammaistutkimuksen professuuri on tärkeä. Tällainen instituutionaa-

linen positio (asema) on olennaista myös tutkimusrahoituksen saami-sessa. Ja se että vammaistutkimus tuodaan akateemiselle agendalle. Kun se on virallinen osa yliopis-toinstituutiota, sillä on ihan eri ase-ma kuin jos sitä tekevät irralliset tut-kijat joissakin tutkimuslaitoksissa.

Jos saisit taikasauvan, mitä muuttaisit?

- Jos saisi semmoisen yleisen ajattelun muutettua, että vammaisuutta ei automaattisesti problematisoitaisi vaan hyväksyttäisiin se osaksi inhimillistä moninaisuutta. Silloin meidän yhteiskunnat suunniteltaisiin ja rakennettaisiin sellaisiksi, että ne ottaisivat mukaan kaikki ihmiset eivätkä sulkisi ketään ulos.

- Vammaisuus on vieläkin jotakin marginaalista, syvästi ei-toivottavaa ja kauhistuttavaa, vammaisuus nähdään yhä terveyden ja sosiaalihuollon erityispalasena. Vammaisuus pitäisi integroida ihmisyyden määrittelyyn. Meidän idealisoitu kuvamme normaaliudesta ja ihmisestä, jolla on tietyt mentaaliset ja

ruumiilliset kyvyt, on tavallaan fantasia. Paljon mielekkäämpi olisi hyvin pluralistinen (moniarvoinen) ihmiskuva, jossa kaikenlaiset ruumiillisuuden ja kognitiivisuuden (tiedollisuuden) muodot edustavat inhimillistä sekamelskaa.

- Jos olisi sellainen yhteiskunta, jossa vammaisuutta ei nähtäisi uhkana ihmisyydelle tai hyvinvoinnille, vaan inhimillisyyden moninaisuuden ilmentymänä. Se on utopia, mutta ideaalien paasaaminen on tärkeää, jos meinaa saada muutoksia aikaan.

Vammaisten nimby tulossa?

Suomessa vammaisten asiat ovat monessa asiassa aika hyvin. Ilmapiiiri on ehkä kuitenkin kiristymässä.

- Olemme olevinamme hyviä ihmisiä, mutta vammaisten syrjintää esiintyy edelleen. Yhtenä esimerkkinä on nimby-ilmiö. Ei haluta kehitysvammaisia tai mielenterveyskuntoutujia naapuriin, koska eihän niistä tiedä mitä ne tekee, vaikka historiasta tiedetäänkin, että harvemmin kehitysvammaiset tai mielisairaat ovat niitä, jotka hakkaavat tai tappavat muita vaan pikemminkin me hakataan ja tapetaan niitä.

- Olen kyllä pelännyt, että yhteiskunta muuttuu huonompaan suuntaan. Ennen oli solidaarinen ajatus, että yhteiskunnan heikoimmassa asemassa olevia ei pitäisi sorsia ainakaan lisää. Olen pelännyt, että

heijastuuko maahanmuuttovihamielisyys myös muihinkin sellaisiin ryhmiin, joiden ajatellaan syövän meidän taloudellista hyvinvointia. Kun muutenkin on vähän rahaa, ei hyväksytä maahanmuuttajia. Siitä voi olla lyhyt matka ajatteluun, että mitä me näillä vammaisillakaan tehdään, koska nekin syö meidän rahat, eikä niistä ole mitään hyötyä.

- Luulen kylläkin että valtaosa maahanmuuttokriitikoistakin puhuu, että ei voida ottaa maahanmuuttajia, kun ei sitten voida pitää huolta meidän vammaisista ja vanhuksista. Solidaarisuus on laajemmin ottaen vielä siellä taustalla, vaikka se onkin nurkkakuntaista solidaarisuutta ja koskee vain meidän "omia" ihmisiä.

- Jos meillä on kovin vahva normaaliuden käsitys, ne ihmiset, jotka eivät kuulu kuvaan, joutuvat ulkopuolelle. Normaaliuden ajatus syrjii toisista kulttuureista ja toisista uskonnokunnista tulleita tai "vääränlaisen" seksuaalisuuden edustajia.

Esimerkki tutkimuksen voimasta

Mikä oikeasti on näkökulmamme vammaisuuteen?

- Vammaisten elämää ohjaavat kliiniset kuvaukset ja diagnoosit ja ne antavat aika vaillinaisen kuvan ihmisestä. Niitä tekevät ihmiset, jotka eivät välttämättä ole viettäneet kovin pitkiä aikoja näiden ihmisten kanssa, vaikka työ nykyään onkin

moniammatillista. Diagnoosit antavat vahvat silmälasit, joiden läpi me katsomme ihmisiä, mutta silti ne tarjoavat rajoitetun todellisuuden.

Palaamme pohtimaan, mitä meillä olisi, jos ei olisi tutkimusta ja tietettä. Ei oikein mitään.

- Tutkimus voi toisaalta tuoda esiin sellaisiakin asioita, joita kaikki eivät olisi välttämättä toivoneet, professori Vehmas sanoo.

Sisäkorvaimplantit ovat olleet kurojen yhteisölle yksi yhteisöä jakanut asia. Kun sisäkorvaistutteet tulivat, moni oli sitä mieltä että niitä ei tarvita. Kuuroilla on jo oma kieli, viittomakieli, jota voidaan hyvin verrata suomeen, ruotsiin, saameen tai romanikieleen.

- Nyt tilanne on rauhoittunut. Melkein kaikki syntymäkuurot lapset kuulevat nykyään, kun heille on asennettu sisäkorvaistutteet. Se on todella suuri muutos ja kertoo omalla – vaikkakin kiistanalaisella – tavallaan tutkimuksen ja tieteen tarpeellisuudesta ja merkityksestä.

Tennistä ja moottorisahausta

Simo on maalaistalon poika Jyväskylän maalaiskunnasta. Sattumalta paljastuu, että moottorisaha pysyy kädessä ja on myös käytössä. Paljon muuta professorin yksityiselämästä ei sitten käykään ilmi. Elämä on mallillaan, kaikki on hyvin, kunhan vielä pääsisi pelaamaan tennistä vähän useammin. ♦

APUVÄLINEITÄ JA HURMOSTA TAMPEREEN MESSUILLA

Teksti: Jaakko Evonen

Tampereella järjestettiin perinteikkään Apuvälinemessut marraskuun alussa. Kolme päivää kestäneessä tapahtumassa oli apuvälinealan kuumimpia uutuuksia, sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaan tutustumista, paneelikeskusteluja ja vauhdikasta menoa Liikuntamaassa. Tapahtuma oli suosittu, sillä messujärjestäjien verkkosivujen mukaan messuilla kävi kolmen päivän aikana yhteensä 13 700 ihmistä.

Mukana messuilla oli tuttuun tapaan myös Suomen Kuurosokeat ry. Järjestön osastolla oli kova vilinä kaikkina päivinä. Esittelypöydällä oli näytillä esitteitä, tietokonenäytöllä pyörivä Tuntosarvi-lehden viitottu versio, haittalaseja ja hiljattain ilmestynyttä Pirjo Leinon Elämä lahjaksi saatu -kirjaa jne. Sangen moni messuvieraista oli kiinnostunut kuurosokeuden vaikutuksista kommunikaatioon, sormiaakkosista ja viittomakielestä. Suuren suo-

sion saivat haittalaset, jotka simuloivat kapeata putkinäkökenttää. Osa messuvieraista innostuikin kokeilemaan niitä.

Liikuntamaassa saattoi kokeilla erilaisia vammaisurheilun lajeja ja tutustua Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry:n toimintaan. Esillä oli niin tandempolkupyöräilyä, tasapainoa mittaava esterata kuin "hevosaursastusta". Viimeisenä messupäivänä Liikuntamaan Ohjelma-areenan juontajana toimi Duudsoneiden **Jarppi** eli **Jarno Leppälä**. Hän osallistui pyörätuolirugbyn ja maalipallon haasteotteluihin joukkuekisoissa. Kummassakin ottelussa oli mukana lajin Suomen huippuja. Meno oli välillä todella tiukkaa ja tunnelma hallissa tiivis. Yleisö eläytyi fiiliksellä ja monella näytti olleen hauskaa.

Seuraavat Apuvälinemessut ja Liikuntamaa järjestetään Tampereella 9.-11.11.2017. ♦

Jarppi kokeilemassa maalipalloa. Kuva: Jaakko Evonen.

Suomen Kuurosokeat ry:n osasto Apuvälinemessuilla.

Pyörätuolirugbyssä oli vauhtia ja vaarallisia tilanteita, Jarppi keskellä. Kuva: Jaakko Evonen.

UUSI REITTI HAKEA KUNTOUTUSTA

Kuurosokeiden Toimintakeskus on tehnyt Kelan kanssa sopimuksen, joka mahdollistaa harkinnanvaraisen moniammatillisen yksilökuntoutuksen järjestämisen. Sopimus on voimassa vuosina 2016 – 2019. Toimintakeskuksen kuntoutustyöryhmä toteuttaa harkinnanvaraista moniammatillista yksilökuntoutusta, kuntoutumispäikkana on Kuntoutumiskeskus Apila Kangasalla.

Kuulonäkövammaisten aikuisten aistivammaisten moniammatillista yksilökuntoutusta järjestävät harkinnanvaraisena Kuurosokeiden Toimintakeskus sekä Kuulo-Auris Oy Helsingissä.

Kenelle tarkoitettu

Harkinnanvaraisessa yksilökuntoutuksessa ei ole ikärajaa, joten nyt myös yli 65-vuotiaat voivat hakeutua kuntoutukseen.

Edellytyksenä on, että kuulonäkövammasi vuoksi tarvitset kuntoutusta. Sinulle suunnitellaan yksilöllinen kurssiohjelma, jossa otetaan huomioon tällä hetkellä hankaluuksia aiheuttavat asiat ja tilanteet elämässäsi. Tavoitteena on löytää yhdessä sinun ja kuntoutustyöntekijöiden kanssa ratkaisuja arjen tilanteisiin.

Kuntoutusta voidaan myöntää enintään 18 vuorokautta. Kuntoutus alkaa aloitusjaksolla, joka kestää viisi päivää. Loput myönnetty vuorokaudet toteutetaan jaksoissa vuoden aikana.

Asiakaslähtöinen kuntoutussuunnitelma

Yksilökuntoutuksen tavoitteet perustuvat kuntoutussuunnitelmaan. Olet itse laatimassa kuntoutussuunnitelmaa yhdessä kuntoutusohjaajan kanssa, halutessasi aluesihteeri on tukenasi. Kuntoutussuunnitelmaan kirjataan asioita, joita olet miettinyt ja joihin toivot toimivia ratkaisuja.

Tavoitteena voi olla esimerkiksi arjessa selviytyminen, kuten arjen apuvälineet, uudet taidot toimia omassa kodissa, liikkumistaidon ohjaus, opastuksessa oleminen, fyysisen kunnon parantaminen, osallisuuden lisääminen omassa elämässä sekä tiedonsaantiin ja vuorovaikutukseen liittyvät apuvälineet.

Jos mielestäsi omaisesi (esim. puoliso, lapset) on hyvä osallistua kuntoutukseesi, niin siitä on mainittava kuntoutussuunnitelmassa (enintään viisi vrk).

Kuntoutussuunnitelma tehdään julkisessa terveydenhuollossa ja sen allekirjoittaa lääkäri.

Kuntoutusjaksoilla sinulle tehdään oma kurssiohjelma, joka ottaa huomioon kuntoutussuunnitelmassa olevat tavoitteet. Pyydä, että kuntoutussuunnitelma postitetaan sinulle kotiin.

Hakeminen

Kun saat kuntoutussuunnitelman, sinun tulee täyttää kuntoutushakemus (KU 132). Aluesihteerit auttavat sinua halutessasi hakemuksen kirjoittamisessa.

Hakemus ja kuntoutussuunnitelma toimitetaan yhdessä Kelan toimistoon. Jos postitat kirjeen, niin sinun pitää itse maksaa postimerkki, sillä Kela ei enää korvaa postituskuluja. Kuntoutussuunnitelma on sinulle maksuton.

Jos haluat tietää lisää kurssien sisällöstä, voit ottaa yhteyttä Kaija Pekkaseen.

Kuurosokeiden Toimintakeskus
gsm. 0400 965671 tai sähköposti
kaija.pekkanen@kuurosokeat.fi

Tekstin kirjoittajat:

*Aluesihteeri **Marjatta Puromäki**
Sosiaalityöntekijä, kuntoutuksen
vastaava **Kaija Pekkanen** ♦*

HAUSKA HALLOWEEN

Meillä kaikilla oli ikimuistoisen mukavaa, kun Helsingin kerho vietti haamuiltaa Halloweenin merkeissä. Suurin osa kerholaisista oli pukeutunut haamuvaatetukseen eli mustiin pitkiin viittoihin ja luurankohaamunaamareihin. Joillakin oli värikkäitä punaisia peruukkeja ja vilkkuvia valoja lierihatuissa. Kerhohuone oli koristettu ja ovela oli musta liehuva verho. Pitkällä pöydällä oli valkoinen liina. Puoli huonetta oli pimeänä, toinen puoli hehkui sinistä valoa. Saimme syötäväksi maukkaita iltapaloja kahvin ja mehun keralla. Me haamut, kuten muukin yleisö, jouduimme aavemaiseen olotilaan ja kerroimme ääneen haamujuttuja.

Minä kerroin sota-ajan haamuista, jotka yöllä koputtivat puutalojen

Justiinan asu voitti!

oviin ja pelottelivat ihmisiä näyttämällä taskulampuilla valoa ikkunoihin. Jotkut tekivät kauhuilmeitä näyttämällä taskulampulla omaa naamaansa. Heillä oli päällä valkoiset lakanat, kuten minulla itselläni tänä iltana. Musta virkattu iso huivi peitti päätä, toinen silmä oli peitetty mustalla silmälasilla ja suusta näytti puuttuvan hampaita. Kädessä minulla oli puukaulin.

Ilta kului nopeasti, eikä varattu aika meinannut riittää. Kerhosta tuli muistojen ilta meille kaikille. Se kätetään varmasti meidän kaikkien mieleen vanhuuteen saakka. Lopuksi kiitimme kerhonvetäjiä hauskaasta Halloween-illasta.

Halloweeni noita-akka
Hilkka "Justiina" Kasurinen

P.S. **Hilkka Kasurinen** voitti asulaaan Halloween-kerhoillassa palkinnon eli luurankopatsaan.

Kuvat: Anita Palo ♦

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Suomen Kuurosokeat ry:n implanttiryhmä järjesti 4.11.2015 liriksessä Helsingissä seminaarin teemalla "Äänestä ja kosketuksesta". Tervetuliaissanat esitti **Jari Kankkunen**. Kommunikaatiopäällikkö **Riitta Lahtisen** avausluento käsitteli ilmehaptiiseja. Lahtinen esitteli **Anna Äärelän** kuvaamia ilmeitä ja ilmehaptiisien kuvia. Näitä olivat esimerkiksi pelko, yllätys, viha jne. Haptiisien tekemiseen tutustuttiin vieruskaverin kanssa tehdyillä harjoitteilla.

Nuoriso- ja järjestöohjaaja **Sanna Tuomaala** kertoi sairaalahaptiiseista. Ne ovat hyödyllisiä tilanteissa, jolloin ei ole aina mahdollista käyttää kuulon ja näön apuvälineitä. Haptiisien avulla hoitohenkilöstö voi kommunikoida kuurosokean asiakkaan kanssa esimerkiksi heräämössä. Lahtinen ja Tuomaala esittelivät lopuksi käsivarten tehtäviä keho viestejä.

Musiikkiterapeutti **Russ Palmer** kertoi kokemuksistaan hatun käyttämisestä äänen paikallistamisessa. Hänen mukaansa hattu voi auttaa kuulemaan sisäkorvaistutteilla paremmin vaikeissa olosuhteissa. Hiljaisemmat musiikki-instrumentit kuuluvat Palmerin mielestä selkeämmin hatun kanssa. Hän

ÄÄNESTÄ JA KOSKETUKSESTA VOIMAA ARKEEN

Nuoriso- ja järjestöohjaaja Sanna Tuomaala (vas.) ja kommunikaatiopäällikkö Riitta Lahtinen esittelevät keholle tehtäviä kosketusviestejä.

mainitsi olevansa mukana Turun yliopiston ja Aalto-yliopiston tutkimuksessa, jossa hatun käyttöä äänen vastaanottamisessa selvitetään laboratorio-olosuhteissa kaiuttomassa huoneessa. Tutkimukset ovat vielä kesken. Palmer kertoi myös uudesta kuurosokeutta ilmaisevasta oranssin värisestä rannekkeesta. Siinä on teksti "kuurosokea" suomeksi ja englanniksi.

Tutkija **Stina Ojala** Turun yliopistosta luennoi tutkimuksesta, jossa

selvitettiin kuurosokeuden vaikutuksista ääneen lukemiseen. Aineistossa käytettiin yksittäisiä sanoja ja lauseita. Tutkimuksessa ilmeni muun muassa, että kuulonäkövammaisen vaikutukset lukemiseen ovat yksilöllisiä. Osallistujille haasteita aiheutti rivillä pysyminen tekstiä lukiessa. Puherytmiin vaikutti tekstin ulkoasu. Kuulovammalla ei ollut vaikutusta itse lukemisprosessiin, vaan enemmänkin puheen yleisiin piirteisiin. ♦

PUKIN KANSSA JOULUTORILLA

Teksti: Ville Mäki

Kuvat: Tampereen joulutori

Tampereen joulutori on vuosittain auki lähes koko joulukuun ajan. Joulutoria on pidetty Tampereella vuodesta 2008 lähtien. Parhaimmillaan kävijöitä on ollut 165 000.

Joulutorin valikoimiin kuuluvat muun muassa erilaiset käsityötuotteet ja keramiikka, jouluruokiakin löytyy. Myös Suomen Punainen Risti on mukana. Ohjelmaa on jos jonkinlaista ja pukin voi tavata joka päivä.

Joulutori on koristeltu jouluisesti. Monista kojuista saa ostettua makeita ja suolaisia ruokia. Tuotteita tulee myös kauempaa. Muun muassa saksalaisista ystävyyskaupungeista Essenistä ja Chemnitzistä on tulossa kauppiaita tuomaan omia tuotteitaan, joihin kuuluvat muun muassa erilaiset leivonnaiset.

Tampereen joulutorin järjestäjä **Rami Lehtinen** kertoo, että vuonna 2008 aloite joulutorista tuli Tampereen silloiselta pormestarilta **Timo P. Niemiseltä**. Hänen onnistui ajaa asia läpi kunnallisessa päätöksenteossa ja joulutori avattiin.

-Tulevaisuus näyttää hyvältä, Lehtinen sanoo. Tapahtuma kerää väkeä hyvin ja ihmiset ovat tyytyväisiä. Myös ulkomaiset mediat ovat huomanneet tapahtuman.

- Kaupunki myöntää tapahtuman järjestämiseen rahaa, jolla tuottajayhtiö hoitaa tapahtuman järjestelyt ja saa tulot mökkien vuokrista. Kaupungin oma maksuosuus on pienentynyt, kuten on suunniteltukin.

Joulutori kattaa ison alueen Keskustorilla. Joulutorin tunnistaa portista. Myyntikojut on asetettu alueelle ympyrän muotoon ja ihmiset kulkevat kapeita kujia pitkin. Torin keskusradiossa soi joululauluja, jotka kuuluvat melkein koko alueelle. Tunnelma on hyvä.

Myytävänä on kotitekoisia karkkeja, leivonnaisia, ruokia, kudottuja vaatteita, joulukoristeita ja paljon muuta. Siellä on myös koju, minne voi mennä sisälle syömään grillimakkaraa ja juomaan glögiä. Penkit on päällystetty porontaljoilla.

Myyjät kertoivat, että asiakkaita on riittänyt varsinkin viikonloppuna ja silloin, kun on hyvä keli. Ihmiset ostavat paljon tavaraa. Vaikka myyntipaikat ovatkin kalliita, myyjät ansaitsevat ihan hyvin.

Myös kävijät ovat tyytyväisiä torin tarjontaan. Joulukuun sentään aina joulukuun, silloin voi vähän ostellakin. ♦

KUVATUNNELMIA SLOVENIASTA

Vasemmalta Unkarin kuurosokeiden järjestön puheenjohtaja Tamas Gangl, Slovenian kuurosokeiden järjestön puheenjohtaja Anton Polutnik, Seppo Jurvanen, Geir Jensen ja EDBU:n tilintarkastaja Dimitar Parapanov. Kuva: Seppo Jurvasen kotiarkisto.

Sloveniassa pidettiin Euroopan Kuurosokeiden Liiton (EDBU) hallituksen kokous ja EDBU:n ensimmäinen kuurosokeuskonferenssi lokakuun lopulla 2015. Konferenssi järjestettiin Slovenian kuurosokeiden oikeuksienvälön ja vaikuttamistyön edistämiseksi. Mukana oli reilut 70 osallistujaa. EDBU:n hallitus vieraili kokouksen yhteydessä Ljubljanan kaupungissa ja linnassa.

Keskellä: maisemaa Ljubljanan kaupungille. Kuva: Mirkka Krook.

EDBU:n rahastonhoitaja ja Kuurosokeiden Maailmanliiton WFDB:n puheenjohtaja Geir Jensen (vas.) sekä EDBU:n varapuheenjohtaja Seppo Jurvanen. Kuva: Seppo Jurvasen kotiarkisto. ♦

Valoisaa odotusta

Teksti: Paula Valminen

Marraskuun sävel soi sateen ropistessa ikkunaan tuulen säestämänä. Päivä hädin tuskin valkenee edes maamme eteläisimmässä kolkassa. Ei ihme, jos adventti ja joulun odotus pistävät sielun soittamaan omaa sinfoniaansa.

Kyntteliköt ja muut jouluvalot saavat ihmeitä aikaan, vaikka ne valot eivät kaikille loistakaan.

Syksy on eri tavoin ollut synkkää aikaa monelle. Esimerkiksi usean muun lailla minua ihan hirvitti ilmoitus eläkeläisten asumistuen leikkauksesta. Toteutuessaan se olisi ajanut minutkin hakemaan halvempaa asuntoa. Kun leikkausesitys peruttiin, ei riemullani ollut rajaa ja tunnustan ilon kyynelten nousseen silmiin. Kuin aikaisen joululahjan olisin saanut.

Valopilkkujakin siis joskus tarjoilaan.

Melkoisen kirkasvalolampun sytytti **Janika** kaverinsa kanssa. Huhti-

kuussa, toivottavasti kevätaurinгон loistaessa ja jopa lämmittäessä, heistä tulee pienen vauvan vanhemmat ja minusta sitä myötä mummu. Tämän valotulvan häikäisy ei lainkaan haittaa silmiäni. Tietenkin toivon sydämestäni odotusajan sujuvan kaikilla hyvin, etenkin tulevilla äidillä.

Ja valopilkuista ties monenteenkö, hyvät heijastimet ovat loistavia henkivakuutuksia pimeille kävely- ja pyöräilylenkeille.

Sopivat muuten pikkujoululahjoiksi, huomioliivit jopa joululahjoiksi.

Kuten jo varmaan huomasiitte, ovat tulevan mummun ajatukset hyvinkin sekavia, mutta valoisia.

Toivotan teille kaikille sydämestäni iloista ja valoista joulunaikaa sekä tulevaa vuotta 2016! ♦

Tähdellistä joulua

Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus kiittää jäsenistöä
kuluneesta vuodesta ja toivottaa
Rauhallista Joulua ja kaikkea hyvää vuodelle 2016!

Tiedotus ja lehtien toimitusneuvosto kiittävät lukijoitaan
kuluneesta vuodesta ja toivottavat kaikille rauhallista,
mutta myös riemukasta joulunaikaa.

